

Verksamhetsredogörelser för riksdagens nämnder

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas redogörelse 2013/14:VPN1 Verksamhetsredogörelse Valprövningsnämnden 2013, redogörelse 2013/14:ÖN1 Verksamhetsredogörelse Riksdagens överklagandenämnd 2013, redogörelse 2013/14:RAR1 Verksamhetsredogörelse Riksdagens arvodesnämnd 2013, redogörelse 2013/14:SN1 Verksamhetsredogörelse Statsrådsarvodesnämnden 2013, redogörelse 2013/14:NL1 Verksamhetsredogörelse Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna 2013, redogörelse 2013/14:PN1 Verksamhetsredogörelse Partibidragsnämnden 2013 och redogörelse 2013/14:RAN1 Verksamhetsredogörelse Riksdagens ansvarsnämnd 2013.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelserna till handlingarna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Utskottets överväganden	5
Verksamhetsredogörelser för riksdagens nämnder	5
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	12
Redogörelse 2013/14:VPN1	12
Redogörelse 2013/14:ÖN1	12
Redogörelse 2013/14:RAR1	12
Redogörelse 2013/14:SN1	12
Redogörelse 2013/14:NL1	12
Redogörelse 2013/14:PN1	12
Redogörelse 2013/14:RAN1	12

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Verksamhetsredogörelser för riksdagens nämnder

Riksdagen lägger redogörelserna 2013/14:NL1, 2013/14:PN1, 2013/14:RAN1, 2013/14:SN1, 2013/14:VPN1, 2013/14:ÖN1 och 2013/14:RAR1 till handlingarna.

Stockholm den 5 juni 2014

På konstitutionsutskottets vägnar

Peter Eriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Eriksson (MP), Per Bill (M), Björn von Sydow (S), Andreas Norlén (M), Helene Petersson i Stockaryd (S), Billy Gustafsson (S), Karl Sigfrid (M), Phia Andersson (S), Karin Granbom Ellison (FP), Hans Hoff (S), Per-Ingvar Johnsson (C), Tuve Skånberg (KD), Jonas Åkerlund (SD), Mia Sydow Mölleby (V), Sedat Dogru (M), Anna-Lena Sörenson (S) och Montaser Eneim (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Riksdagens nämnder har i enlighet med gällande regelverk överlämnat sina redogörelser för verksamhetsåret 2013 till riksdagen. Inga motioner har väckts med anledning av redogörelserna.

Bakgrund

Under 2013 trädde nya lagar med instruktioner för riksdagens nämndmyndigheter i kraft (se vidare framst. 2012/13:RS1, bet. 2012/13:KU9 och rskr. 2012/13:62–66 samt framst. 2012/13:RS3, bet. 2012/13:KU24 och rskr. 2012/13:217–220). Enligt de nya bestämmelserna ska varje nämndmyndighet årligen lämna en verksamhetsredogörelse till riksdagen. Skyldigheten för nämndmyndigheterna att lämna en sådan redogörelse tillämpas för första gången för verksamhetsåret 2013.

Utskottets överväganden

Verksamhetsredogörelser för riksdagens nämnder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger redogörelserna till handlingarna.

Inledning

Bakgrund

Hösten 2008 fick Riksdagsförvaltningen i uppdrag av riksdagsstyrelsen att se över regleringen av riksdagens nämnder. I juni 2011 beslutade Riksdagsförvaltningen om direktiv för en fortsatt utredning av regleringen av riksdagens nämnder. Enligt direktiven skulle arbetet inriktas på att varje nämnd skulle ges en instruktion som var anpassad efter nämndens uppdrag och verksamhet samtidigt som bestämmelserna i den mån det var möjligt skulle ges en enhetlig utformning. I september 2012 föreslog riksdagsstyrelsen, mot bakgrund av utredarens förslag, delvis ett nytt regelverk för de tre löne- och arvodesättande nämnderna (Riksdagens arvodesnämnd, Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna och Statsrådsarvodesnämnden), Valprovsnämnden och Riksdagens överklagandenämnd (framst. 2012/13:RS1). Riksdagsstyrelsen föreslog bl.a. att nämndmyndigheterna senast den 22 februari varje år ska lämna en redogörelse för sin verksamhet till riksdagen. I januari 2013 föreslog riksdagsstyrelsen att det skulle införas en motsvarande bestämmelse i förslaget till delvis nytt regelverk för Partibidragsnämnden (framst. 2012/13:RS3), och en liknande bestämmelse finns sedan tidigare för Riksdagens ansvarsnämnd. Lagar med instruktioner för en rad nämndmyndigheter under riksdagen m.m. trädde i kraft den 1 januari 2013, och den 1 juli 2013 trädde även en lag med instruktion för Partibidragsnämnden i kraft (se vidare bet. 2012/13:KU9, rskr. 2012/13:62–66 respektive bet. 2012/13:KU24, rskr. 2012/13:217–220). Skyldigheten för nämndmyndigheterna att lämna en verksamhetsredogörelse till riksdagen tillämpas för första gången för verksamhetsåret 2013.

Bestämmelser kring verksamhetsredogörelser för riksdagens nämnder

Enligt gällande bestämmelser i instruktionen för respektive nämnd ska nämndmyndigheterna senast den 22 februari varje år lämna en redogörelse för sin verksamhet till riksdagen. I riksdagsstyrelsens framställningar (2012/13:RS1, se även 2012/13:RS3) framgår övervägandena bakom förslaget om en årlig verksamhetsredogörelse. Där konstateras att det sedan några år tillbaka i Riksdagsförvaltningens årsredovisning funnits uppgifter

om antal sammanträden, antal ledamöter samt kostnaden för verksamheten för respektive nämndmyndighet. Lämpligheten i denna ordning ifrågasätts dock eftersom Riksdagsförvaltningen inte har något rättsligt ansvar för verksamheten i nämnderna. Mot bakgrund av att nämnderna finansieras med allmänna medel betonas att det finns ett berättigat krav på någon form av resultatredovisning. Därtill framhålls att några av nämnderna bedriver en verksamhet som åtminstone ibland är föremål för allmänhetens och mediernas intresse och att det för dessa nämnder därmed finns ett tydligt allmänintresse av information om verksamheten. Egna verksamhetsberättelser sägs även kunna tydliggöra att nämnderna är självständiga myndigheter. Samtidigt framgår att de detaljerade bestämmelserna som gäller för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen inte bör tillämpas på nämnderna eftersom det skulle innebära en alltför stor administrativ påfrestning för dem. En sådan ordning anses heller inte vara sakligt motiverad. I stället bör riksdagens nämnder lämna en årlig verksamhetsredogörelse liknande den som redan gäller för Riksdagens ansvarsnämnd.

När det gäller innehållet i verksamhetsredogörelsen ställer bestämmelsen inte upp några särskilda krav. Enligt förarbetena bör dock en verksamhetsredogörelse innehålla uppgifter om nämndens arbetsuppgifter, ledamöter, hur verksamheten bedrivs och de övriga upplysningar som behövs för att ge en rättvisande bild av verksamheten. I detta sammanhang kan även nämnas att det i de nya bestämmelserna när det gäller verksamhetsansvar fastslås att varje nämndmyndighet ansvarar för verksamheten om inte annat följer av bestämmelser i lag. Nämnderna ska vidare se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt, att resultatet redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel.

Verksamhetsredogörelserna

I följande avsnitt återges kortfattat innehållet i verksamhetsredogörelserna för 2013. Då det är första gången riksdagens nämnder lämnar in en verksamhetsredogörelse beskrivs utöver innehållet även formen för redogörelserna. I samtliga redogörelser återfinns nämndernas personsammansättning under 2013, och detta omnämns därför inte särskilt nedan.

Riksdagens överklagandenämnd

Verksamhetsredogörelsen från Riksdagens överklagandenämnd består av två avsnitt: Nämndens sammansättning under 2013 och Nämndens verksamhet under 2013.

Av redogörelsen framgår att nämnden har handlagt två överklaganden under 2013 samt att dessa har avvisats med hänvisning till att de överklagade besluten inte var sådana beslut som kan prövas av nämnden. Beslut i

de båda ärendena fattades av nämndens ordförande, med stöd av nämndens arbetsordning. Vidare framgår att nämnden inte har haft något sammanträde under 2013.

Statsrådsarvodesnämnden

Verksamhetsredogörelsen från Statsrådsarvodesnämnden består av följande sju avsnitt: Inledning, Sammansättning, Sammanträden, Beslut om arvoden till statsråd, Beslut om avgångsersättning, Kostnader samt Övrigt.

I det inledande avsnittet beskrivs kortfattat nämndens roll samt vilka lagar som styr nämndens verksamhet. Vidare framgår att nämnden har antagit en arbetsordning. Utöver en uppräknning av vilka personer som nämnden består av framgår i avsnittet Sammansättning hur nämndens arvode bestäms. I redogörelsen framgår vidare att nämnden har haft sex sammanträden under 2013. När det gäller beslut om arvoden till statsråd framgår utöver aktuella bestämmelser hur nämndens beslut om arvoden bereds. Nämnden anför att den strävar efter att anpassa statsrådets arvoden till en rimlig och allmänt godtagbar nivå. Nämnden har beslutat att arvode fr.o.m. den 1 juli 2013 ska betalas ut till statsministern med 152 000 kronor per månad och med 121 000 kronor till vart och ett av övriga statsråd.

Även när det gäller beslut om avgångsersättning framgår av redogörelsen vilka bestämmelser som gäller. Därtill framgår att två statsråd lämnat sina uppdrag som statsråd under 2013 och att nämnden har beviljat deras ansökningar om avgångsersättning.

Av verksamhetsredogörelsen framgår vidare att nämndens kostnader under 2013 uppgick till 157 886 kronor.

Slutligen framgår under rubriken Övrigt att nämnden har: besvarat en remiss, beslutat om en arbetsordning, samrått med konstitutionsutskottets kanslichef och chefen för statlig arbetsgivarpolitik vid Socialdepartementet i frågan om framtida reglering av statsråds avgångsersättning, ingått en överenskommelse med Riksdagsförvaltningen om kanslistöd samt besvarat fyra brev med förfrågningar från allmänheten.

Valprövningsnämnden

Valprövningsnämndens verksamhetsredogörelse består av följande nio avsnitt: Personsammansättning enligt val den 6 april 2011, Valprövningsnämndens kansli, Sammanträden, Ny arbetsordning, Remissutlåtanden, Överklaganden, Granskning av bevis, Riksdagsförvaltningens kanslistöd till Valprövningsnämnden samt Resultaträkning. Därutöver finns en kort inledning och i en bilaga lämnar nämnden mot bakgrund av att verksamhetsredogörelsen är den första i sitt slag en beskrivning av bakgrunden till inrättandet av nämnden, organisation, tjänstgöringsperioder och beslutsordning.

Av redogörelsen framgår bl.a. att nämnden har haft två sammanträden under året samt att nämnden vid ett av dessa sammanträden fattade beslut om en ny arbetsordning som gäller fr.o.m. den 15 april 2013. Dessutom

framgår vad en sådan arbetsordning enligt lag ska omfatta. Av redogörelsen framgår vidare att nämnden under 2013 lämnat två remissutlåtanden. Under året har nämnden också granskat åtta bevis för nya ledamöter eller ersättare för ledamöter. I samtliga fall har nämnden funnit att de blivit utfärdade i enlighet med gällande bestämmelser.

Vidare framgår att nämnden under 2013 vid två tillfällen tagit upp och diskuterat vilket kanslistöd nämnden är i behov av. Nämnden anför att den kommer att träffa en skriftlig överenskommelse med förvaltningen i början av 2014. I detta sammanhang återges även gällande bestämmelser kring Riksdagsförvaltningens kanslistöd till nämnden.

Slutligen innehåller redogörelsen en resultaträkning över verksamhetens kostnader för 2013 samt 2012. Kostnaderna för 2013 var 248 065 kronor, vilket var en minskning med knappt 100 000 kronor i jämförelse med 2012.

Riksdagens arvodesnämnd

Redogörelsen från Riksdagens arvodesnämnd består av följande sju avsnitt: Inledning, Sammansättning, Sammanträden, Beslut om ledamotsarvode, Tillsynsverksamheten rörande inkomstgarantier, Kostnader och Övrigt. I en bilaga finns även en redovisning av hur ledamotsarvodet utvecklats sedan 1994.

Av redogörelsen framgår nämndens uppgifter samt vilka bestämmelser som styr nämndens verksamhet. Vidare framgår att nämnden har sammanträtt fyra gånger under 2013, varav en gång per capsulam (dvs. utan att styrelsen varit samlad).

Vad gäller beslut om ledamotsarvodet återfinns en beskrivning om bakgrund till samt beredning av nämndens beslut i arvodesfrågan. Här framgår även att nämnden beslutat om nytt arvode för ledamöter fr.o.m. den 1 november 2013 om 59 800 kronor per månad. Detta innebär en höjning med 1 500 kronor, vilket motsvarar ca 2,6 procent. Det finns även information om vilket anslag i statsbudgeten som ledamotsarvodet betalas från.

När det gäller nämndens tillsyn över inkomstgarantier beskrivs vilka gällande bestämmelser som styr nämndens beslut på detta område och huvudragen i nämndens tillsynsverksamhet samt tillsynen under 2013. Här framgår bl.a. att nämnden under året fattat beslut om att inleda totalt 13 tillsynsärenden. Samtliga ärenden skrevs av sedan ytterligare utredning visat att det av olika skäl inte fanns någon grund för jämkning. Av redogörelsen framgår vidare att kostnaderna för nämndens verksamhet under 2013 uppgick till 204 000 kronor. Slutligen redovisas under rubriken Övrigt att nämnden har besvarat två remisser från Riksdagsförvaltningen och mottagit sju brev från allmänheten.

Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna

Redogörelsen från Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna består av följande sex avsnitt: Bakgrund, Sammansättning, Sammanträden, Beslut om löner och anställningsförmåner, Kostnader och Övrigt.

Av redogörelsen framgår bl.a. nämndens uppgifter samt vilka bestämmelser som styr nämndens verksamhet. Här framgår även att nämnden har antagit en arbetsordning. Vidare framgår att arvoden till nämndens ledamöter har fastställts av riksdagen och att arvodet för sekreteraren har fastställts av nämnden. Därtill framgår att nämnden har haft tre sammanträden under 2013, varav ett i form av ett telefonmöte. När det gäller beslut om löner och anställningsförmåner framgår att nämnden reviderar lönerna till justitieombudsmännen och riksrevisorerna årligen. Här finns vidare en beskrivning av hur revisionen bereds (vilka uppgifter som inhämtas) och slutligen framgår årets beslut. Årets beslut innebär att riksrevisorerna sedan den 1 juli 2013 har en månadslönn på 124 000 kronor och riksrevisionen med administrativt ansvar 132 000 kronor, och sedan den 1 januari 2014 är månadslönen för justitieombudsmännen 106 000 kronor och för chefsJO 112 600 kronor. Detta innebär en höjning med ca 2,5 respektive 2,9 procent i jämförelse med föregående år. I redogörelsen framgår vidare att kostnaderna för nämndens verksamhet under 2013 uppgick till 141 647 kronor. Detta är en ökning med drygt 8 000 kronor i jämförelse med föregående år. Slutligen framgår under rubriken Övrigt att nämnden tagit beslut om en arbetsordning och träffat ett avtal med Riksdagsförvaltningen om kanslistödet till nämndens verksamhet.

Partibidragsnämnden

Partibidragsnämndens verksamhetsredogörelse består av följande sex avsnitt: Nämndens uppgifter, Nämndens organisation, Riksdagsförvaltningens kanslistöd till Partibidragsnämnden, Sammanträden, Beslut om stöd och Remissyttranden. Därtill återfinns Arbetsordning för Partibidragsnämnden som en bilaga till redogörelsen.

Av redogörelsen framgår nämndens uppgifter, vilka bestämmelser som styr nämndens verksamhet och vilken sammansättning nämnden ska ha samt hur ledamöterna och sekreteraren utses. Vad gäller Riksdagsförvaltningens kanslistöd till Partibidragsnämnden framgår utöver gällande bestämmelser att nämnden under 2013 har diskuterat vilket kanslistöd nämnden är i behov av samt att nämnden ska träffa en skriftlig överenskommelse med Riksdagsförvaltningen inom kort.

När det gäller beslut om stöd framgår att nämnden beviljade stöd till samtliga riksdagspartiers kvinnoorganisationer med totalt 14 999 660 kronor för 2014 och till samtliga riksdagspartier med totalt 169 852 650 kronor för tiden den 15 oktober 2013 till den 14 oktober 2014. Därtill framgår att det i april inkom en framställan från Vänsterpartiet om ändring av nämndens beslut om stöd från 2012 och att nämnden beslutade att inte ändra sitt beslut. Enligt redogörelsen beviljades Vänsterpartiet stöd med ett lägre belopp än vad som hade angetts i ansökan. Avvikelsen uppges bero på hur de relevanta uträkningstalen avrundades.

Vidare framgår att nämnden har haft tre sammanträden under året och lämnat ett remissutlåtande.

Riksdagens ansvarsnämnd

Riksdagens ansvarsnämnds verksamhetsredogörelse består av två avsnitt: dels Ansvarsnämndens uppgifter, sammansättning och organisation, dels Verksamheten under år 2013.

I redogörelsen beskrivs bl.a. nämndens uppgifter och organisation, och de bestämmelser som styr nämndens verksamhet nämns. Av redogörelsen framgår att nämnden inte har någon anställd personal samt att Svea hovrätt genom personal och lokaler bistår nämnden i dess verksamhet. Vidare framgår att samtliga akter har överlämnats till riksdagens arkiv den 4 november 2013. Vad gäller verksamheten under 2013 framgår att nämnden har hållit ett möte under 2013 tillsammans med Riksdagsförvaltningen om det administrativa samarbetet, kanslistöd m.m. mellan nämnden och förvaltningen. I detta avsnitt framgår även att nämnden i praktiken inte har haft någon verksamhet sedan 2002.

Utskottets ställningstagande

Riksdagens nämndmyndigheter har enligt gällande bestämmelser för första gången lämnat in sina verksamhetsredogörelser till riksdagen. Som framgår i det föregående ställer bestämmelsen om skyldigheten att lämna in en verksamhetsredogörelse inte upp några särskilda krav om vad en sådan ska innehålla. Enligt förarbetena bör dock redogörelsen innehålla uppgifter om nämndens arbetsuppgifter, ledamöter, hur verksamheten bedrivs och de övriga upplysningar som behövs för att ge en rättvisande bild av verksamheten.

Verksamheten i riksdagens nämndmyndigheter är olika och av detta faller det sig enligt utskottets mening naturligt att även verksamhetsredogörelserna skiljer sig något åt. Vidare är nämnderna små och har begränsade personalresurser till sitt förfogande på sina respektive kanslier. Innehållet i redogörelserna bör därför även sättas i relation till den administrativa börda som det medför för nämnden att ta fram och sammanställa innehållet. En viktig utgångspunkt är enligt utskottet att redogörelserna, i enlighet med vad som uttrycks i förarbetena, ger en rättvisande bild av verksamheten.

Utskottet konstaterar att samtliga redogörelser för 2013 innehåller uppgifter om ledamöter, beskrivningar av hur verksamheten bedrivs och beslut som fattats under det aktuella verksamhetsåret. Vad gäller nämndens uppgifter framgår dessa för samtliga nämnder med undantag för Riksdagens överklagandenämnd. Vad gäller Partibidragarnämndens redogörelse noterar utskottet att bidragens storlek endast redovisas som totalsummor, trots att uppgifter om partibidragens storlek fördelat per kvinnoorganisation samt per politiskt parti redovisas på riksdagens webbplats i två pressmeddelanden (daterade den 20 oktober respektive 5 november 2013). Mot bakgrund av att prövning av frågor om statligt partistöd utgör den centrala delen av

nämndens verksamhet och med tanke på att de bedöms vara av sådant offentligt intresse att de publicerats i pressmeddelanden anser utskottet att det kan övervägas om dessa uppgifter även bör presenteras.

Med detta föreslår utskottet att riksdagen lägger redogörelserna till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Redogörelse 2013/14:VPN1

Redogörelse 2013/14:VPN1 Verksamhetsredogörelse Valprovsnämnden 2013.

Redogörelse 2013/14:ÖN1

Redogörelse 2013/14:ÖN1 Verksamhetsredogörelse Riksdagens överklagandenämnd 2013.

Redogörelse 2013/14:RAR1

Redogörelse 2013/14:RAR1 Verksamhetsredogörelse Riksdagens arvodesnämnd 2013.

Redogörelse 2013/14:SN1

Redogörelse 2013/14:SN1 Verksamhetsredogörelse Statsrådsarvodesnämnden 2013.

Redogörelse 2013/14:NL1

Redogörelse 2013/14:NL1 Verksamhetsredogörelse Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna 2013.

Redogörelse 2013/14:PN1

Redogörelse 2013/14:PN1 Verksamhetsredogörelse Partibidragsnämnden 2013.

Redogörelse 2013/14:RAN1

Redogörelse 2013/14:RAN1 Verksamhetsredogörelse Riksdagens ansvarsnämnd 2013.